

Fișa nr. 22

CONTRACTUL DE MANDAT

Sediul materiei: art. 2009-2071 C.civ.

I. Dispoziții comune tuturor felurilor de mandat

1. Noțiuni și feluri, puterea de a reprezenta

Noțiuni (art. 2009 C.civ.)	<p>– contractul prin care o parte, numită <i>mandatar</i>, se obligă să încheie unul sau mai multe acte juridice <i>pe seama celeilalte părți</i>, numite <i>mandant</i>.</p> <p>Precizare:</p> <p>– textul art. 2009 C.civ. nu distinge între felurile mandatului (mandatul cu reprezentare și mandatul fără reprezentare), fiind aplicabil ambelor forme de mandat.</p>
Felurile mandatului (art. 2010-2011 C.civ.)	<p>Felurile mandatului, în funcție de efectele produse (art. 2011 C.civ.):</p> <ol style="list-style-type: none">1. mandat cu reprezentare;2. mandat fără reprezentare (aplicații ale acestuia sunt: contractul de comision, contractul de consignație și contractul de expediție). <p>– mandatul cu reprezentare reprezintă <i>dreptul comun</i> pentru contractul de mandat, în raport cu care mandatul fără reprezentare (cu varietățile sale) reprezintă <i>specia</i>.</p> <p>Felurile mandatului, în funcție de interesul urmărit de mandatar [art. 2010 alin. (1) teza I C.civ.):</p> <ol style="list-style-type: none">1. mandat cu titlu gratuit;2. mandat cu titlu oneros.
Puterea de a reprezenta (art. 2012 C.civ.)	<p>– în ceea ce privește puterea de reprezentare, dacă din împrejurări nu rezultă altfel, <i>mandatarul îl reprezintă pe mandant</i> la încheierea actelor pentru care a fost împuternicit [art. 2012 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– <i>contractul de mandat cu reprezentare</i> reprezintă regula, iar <i>mandatul fără reprezentare</i> constituie excepția;</p> <p>– împuternicirea pentru reprezentare sau, dacă este cazul, înscrisul care o constată se numește <i>procură</i> [art. 2012 alin. (2) C.civ.].</p> <p>– procura (delegația, împuternicirea) este destinată a dovedi terților actele pentru care s-a dat împuternicirea de reprezentare;</p> <p>– dispozițiile referitoare la reprezentarea în contracte se aplică în mod corespunzător [art. 2012 alin. (3) C.civ.], respectiv dispozițiile art. 1295-1314 C.civ.</p>

2. Caractere juridice

Contract cu titlu gratuit sau cu titlu oneros	<p>– se califică astfel după cum părțile au prevăzut sau nu o remunerație a mandatarului pentru activitatea sa de a încheia acte juridice;</p> <p>– în cazul mandatului încheiat între două <i>persoane fizice</i>, operează o <i>prezumție de gratuitate</i>, în lipsă de stipulație expresă în sens contrar [art. 2010 alin. (1) teza a II-a C.civ.];</p> <p>– mandatul dat pentru acte de exercitare a unei <i>activități profesionale</i> se prezumă a fi cu <i>titlu oneros</i> [art. 2010 alin. (1) teza a III-a C.civ.];</p> <p>Precizare:</p> <p>– conținutul noțiunii „activitate profesională”, nedefinită de text, trebuie corelat cu acela al noțiunii de „exploatare a unei întreprinderi”, definită în art. 3 alin. (3) C.civ.</p>
Contract unilateral sau bilateral	<p>– este <i>unilateral</i> atunci când mandatul este cu titlu <i>gratuit</i>, caz în care doar mandatarul se obligă la încheierea de acte juridice în baza împuternicirii primite de la mandant;</p> <p>– este <i>bilateral</i> (sinalagmatic) atunci când contractul este cu titlu <i>oneros</i>, caz în care și mandantul își asumă obligația de a-l remunera pe mandatar pentru activitatea depusă în executarea mandatului.</p>
Contract cu caracter intuitu personae	<p>– se încheie în considerarea persoanei mandatarului.</p>
Contract consensual	<p>– ia naștere prin <i>simplul acord de voințe al părților</i>, nefiind impusă o anumită formă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prin excepție, dacă mandatul este dat în vederea încheierii unui act juridic pentru care legea cere forma <i>ad validitatem</i>, atunci și mandatul trebuie să respecte acea cerință de formă.

II. MANDATUL CU REPREZENTARE

1. Noțiune și condiții de validitate ale contractului de mandat cu reprezentare

Condițiile de validitate ale contractului de mandat cu reprezentare vor fi analizate în măsura în care prezintă particularități față de condițiile generale de validitate ale actului juridic, care au fost expuse în fișa nr. 3.

1.1. Noțiune, forma, acceptarea și dovada mandatului

Noțiune	<p>– contractul prin care o parte, numită <i>mandatar</i>, se obligă să încheie acte juridice <i>pe seama și în numele altei persoane</i>, numite <i>mandant</i>, în baza împuternicirii acordate de mandant.</p>
Forma mandatului	<p>Mandatul poate fi încheiat [art. 2013 alin. (1) teza I C.civ.]:</p> <p>a. în formă scrisă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – autentică; – sub semnătură privată. <p>b. în formă verbală.</p>

Acceptarea mandatului	<p>– acceptarea mandatului poate fi expresă sau tacită;</p> <p>– acceptarea tacită poate rezulta <i>și din executarea sa</i> de către mandatar [art. 2013 alin. (1) teza a II-a C.civ.];</p> <p>• caz special de acceptare tacită: în cazul mandatului care privește acte a căror încheiere intră în exercitarea profesiei mandatarului ori pentru care acesta și-a oferit serviciile fie în mod public, fie direct mandantului, mandatul se consideră <i>acceptat tacit în absența unui refuz neîntârziat</i> (art. 2014 C.civ.).</p>
Dovada mandatului	<p>– fiind un contract consensual, legea nu impune o formă specială;</p> <p>– în general, împuternicirea acordată mandatarului este constatată prin <i>procură</i>;</p> <p>– împuternicirea nu produce efecte decât dacă este dată cu respectarea formelor cerute de lege pentru încheierea valabilă a contractului pe care reprezentantul urmează să îl încheie (art. 1301 C.civ.);</p> <p>– contractantul poate întotdeauna cere reprezentantului să facă dovada puterilor încredințate de reprezentat și, dacă reprezentarea este cuprinsă într-un înscris, să îi remită o copie a înscrisului, semnată pentru conformitate (art. 1302 C.civ.);</p> <p>– în ipoteza în care actul ce urmează a fi încheiat este <i>supus unei anumite forme</i>:</p> <p>a. se aplică regula simetriei formelor: atunci când mandatul este dat pentru <i>încheierea unui act juridic pentru care legea prevede o anumită formă</i>, mandatul trebuie să respecte acea formă, sub sancțiunea aplicabilă actului însuși [art. 2013 alin. (2) teza I C.civ.];</p> <p>b. excepția: regula de mai sus nu se aplică atunci când o anumită formă este prevăzută doar pentru <i>opozabilitatea actului față de terți</i>, dacă prin lege nu se prevede altfel [art. 2013 alin. (2) teza a II-a C.civ.]</p> <p>Precizări:</p> <p>– pot exista situații în care, deși actul încheiat de mandatar nu trebuie să îmbrace forma autentică, procura poate fi autentică prin voința părților;</p> <p>– <i>dovada mandatului expres</i> se face potrivit regulilor din dreptul comun, în general prin intermediul înscrisului (autentic sau sub semnătură privată);</p> <p>– <i>dovada mandatului tacit</i> poate fi făcută prin orice mijloc de probă (atât de părți, cât și de terți);</p> <p>– atât în privința mandatului expres, cât și a celui tacit, <i>acceptarea mandatului</i> poate fi dovedită prin executarea sa de către mandatar [art. 2013 alin. (1) teza finală C.civ.].</p>

1.2. Capacitatea părților

Capacitatea părților contractului de mandat	<p>– se aplică regulile dreptului comun.</p> <p>Precizări:</p> <p>– în cazul <i>reprezentării convenționale</i>, atât reprezentatul, cât și reprezentantul trebuie să aibă capacitatea de a încheia actul pentru care reprezentarea a fost dată (art. 1298 C.civ.);</p> <p>– astfel, se cere ca <i>mandantul</i> să aibă capacitatea de a contracta corespunzătoare actului pe care îl va încheia mandatarul în numele și pe seama sa, urmând a se distinge după cum actul este de administrare, de conservare sau de dispoziție;</p>
--	--

	– <i>mandatarul</i> , la rândul său, trebuie să aibă capacitatea cerută pentru încheierea actului pe care îl va încheia în temeiul mandatului primit.
--	---

1.3. Consimțământul părților

Consimțământul părților contractului de mandat	<p>– consimțământul părților trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> (să provină de la o persoană cu discernământ, să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și să nu fie alterat de vreun viciu de consimțământ).</p> <p>Precizare:</p> <p>– contractul de mandat este <i>anulabil</i> atunci când <i>consimțământul mandatarului</i> este viciat. Dacă însă viciul de consimțământ privește elemente stabilite de <i>mandant</i>, contractul este anulabil numai dacă voința acestuia a fost viciată (art. 1299 C.civ.).</p>
---	--

1.4. Cauza contractului

Cauza contractului de mandat	– trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> (să existe, să fie licită și morală).
-------------------------------------	---

1.5. Obiectul mandatului

Obiectul mandatului	– încheierea de <i>acte juridice</i> (iar nu acte materiale, deși, în anumite cazuri, acestea pot fi accesorii obligației principale), <i>în numele și pe seama mandantului</i> .
Regulă	– obiectul mandatului trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> : <ul style="list-style-type: none"> • astfel, actele juridice pe care le va încheia mandatarul trebuie să fie permise de lege și determinate.
Nu pot forma obiect al mandatului	– actele materiale de curierat sau de predare materială a bunurilor; – actele cu caracter strict personal (spre exemplu, căsătoria, logodna, testamentul).

1.6. Întinderea mandatului

Sediul materiei: art. 2016 C.civ.

Mandatul general	<p>– mandatarul este autorizat doar pentru încheierea de <i>acte de conservare și de administrare</i>.</p> <p>Precizare:</p> <p>– mandatul general nu conferă dreptul de a încheia acte de dispoziție.</p>
-------------------------	---

Mandatul special	<p>– este dat pentru încheierea unor <i>acte juridice de dispoziție expres determinate</i>.</p> <p>Precizare:</p> <p>– mandatul special poate fi dat și pentru alte acte juridice expres determinate, care nu sunt însă acte de dispoziție:</p>
Cazuri în care mandatul este întotdeauna special	<p>– este necesar întotdeauna un mandat special (împuternicire expresă) pentru încheierea <i>actelor de dispoziție</i> [art. 2016 alin. (2) C.civ.]:</p> <p>a. acte de înstrăinare sau grevare;</p> <p>b. tranzacții ori compromisuri;</p> <p>c. asumarea de obligații prin cambii sau bilete la ordin;</p> <p>d. introducerea de acțiuni în justiție.</p> <p>Precizări:</p> <p>– enumerarea din cuprinsul art. 2016 alin. (2) C.civ. nu este limitativă, mandatul special fiind cerut pentru <i>orice alt act de dispoziție</i>;</p> <p>– mandatul <i>se întinde și asupra tuturor actelor necesare executării lui</i>, chiar dacă nu sunt precizate în mod expres [art. 2016 alin. (3) C.civ.].</p>

1.7. Durata mandatului

– dacă părțile nu au prevăzut *un termen*, contractul de mandat *încetează în 3 ani de la încheierea lui* (art. 2015 C.civ.).

2. Efectele mandatului între părți

2.1. Obligațiile mandatarului

Sediul materiei: art. 2017-2024 C.civ.

Obligația de a executa personal mandatul	<p>– obligația de a executa mandatul constituie principala obligație a mandatarului;</p> <p>– fiind un contract <i>intuitu persoane</i>, această obligație trebuie adusă la îndeplinire de mandatar personal;</p> <p>– obligația de a executa mandatul este o <i>obligație de diligență</i>, dacă părțile nu au prevăzut că aceasta reprezintă o obligație de rezultat.</p> <p>Regula: mandatarul este ținut să execute mandatul doar <i>în limitele împuternicirii</i> primite [art. 2017 alin. (1) C.civ.], adică să încheie actul juridic pentru care a primit împuternicire.</p> <p>Excepția: mandatarul se poate abate de la instrucțiunile primite în cazul în care este în <i>imposibilitate de a-l înștiința</i> pe mandant și există prezumția că acesta ar fi aprobat abatearea, dacă ar fi cunoscut împrejurările ce o justifică. În acest caz, mandatarul este obligat să îl înștiințeze de îndată pe mandant cu privire la schimbările aduse executării mandatului [art. 2017 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– în lipsa unei convenții contrare, mandatarul care și-a îndeplinit mandatul nu răspunde față de mandant în privința <i>executării obligațiilor asumate de persoanele cu care a con-</i></p>
---	---

	<p><i>tractat</i>, cu excepția cazului în care insolvabilitatea lor i-a fost sau ar fi trebuit să îi fi fost cunoscută la data încheierii contractului cu acele persoane (art. 2021 C.civ.);</p> <ul style="list-style-type: none"> – mandatarul este obligat să îl înștiințeze pe mandant despre împrejurările care au apărut ulterior încheierii mandatului și care pot determina revocarea sau modificarea acestuia [art. 2018 alin. (2) C.civ.]; – mandatarul răspunde pentru faptul neîndeplinirii mandatului <i>doar în caz de culpă</i> (spre exemplu, nu va răspunde dacă neexecutarea se datorează forței majore sau chiar mandatului). <p>Aprecierea culpei mandatarului: cum obligația mandatarului este <i>de diligență</i>, iar nu de rezultat, culpa se apreciază în funcție de caracterul mandatului:</p> <p>a. dacă mandatul este cu titlu oneros:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mandatarul este ținut să execute mandatul <i>cu diligența unui bun proprietar</i>, adică a omului prudent și diligent (<i>culpa levis in abstracto</i>) [art. 2018 alin. (1) teza I C.civ.]; <p>b. dacă mandatul este cu titlu gratuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mandatarul este obligat să îl îndeplinească cu diligența pe care o manifestă în propriile afaceri (<i>culpa levis in concreto</i>) [art. 2018 alin. (1) teza a II-a C.civ.].
<p>Obligația de a da socoteală</p>	<ul style="list-style-type: none"> – mandatarul este obligat să dea socoteală <i>pentru gestiunea ocazională de executarea mandatului</i>, care include obligația de predare și obligația de conservare; – obligația de a da socoteală constituie o obligație de a face. <p>1. Obligația de predare</p> <ul style="list-style-type: none"> – presupune să restituie mandantului tot ceea ce a primit în temeiul împuternicirii conferite (înscrisuri, sume de bani etc.) și care nu a fost consumat în executarea mandatului, chiar dacă ceea ce a primit nu ar fi fost datorat mandantului [art. 2019 alin. (1) C.civ.]. <p>2. Obligația de conservare</p> <ul style="list-style-type: none"> – până la predare, mandatarul este obligat să conserve bunurile primite cu ocazia executării mandatului de la mandant ori în numele acestuia, aflate în deținerea sa [art. 2019 alin. (2) C.civ.]; – conservarea bunurilor avute în paza juridică semnifică <i>păstrarea lor în stare bună, culegerea fructelor etc.</i>; – în cazul în care bunurile primite de mandatar prezintă <i>semne de deteriorare ori au ajuns cu întârziere</i> la acesta, mandatarul va exercita drepturile mandatului față de terți; în cazuri urgente, va putea proceda la <i>vânzarea bunurilor</i>, cu diligența unui bun proprietar; în ambele cazuri, mandatarul trebuie să îl anunțe de îndată pe mandant (art. 2024 C.civ.); – în privința <i>sumelor de bani întrebuintate în folosul său</i>, mandatarul datorează atât plata sumei, cât și dobânzi, începând din ziua întrebuintării (art. 2020 teza I C.civ.); – pentru <i>sumele încasate</i> în contul mandantului, <i>dar nefolosite</i>, datorează dobânzi din ziua în care a fost pus în întârziere (art. 2020 teza a II-a C.civ.). <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dobânzile au semnificația de <i>dobânzi reparatorii</i>, iar nu remuneratorii (fructe civile); – în lipsa unei clauze penale, cuantumul lor va fi echivalent cu cel al <i>dobânzilor legale</i>;

	<p>– în lipsa unei convenții contrare, mandatarul care și-a îndeplinit mandatul nu răspunde față de mandant cu privire la executarea obligațiilor asumate de persoanele cu care a contractat, cu excepția cazului în care insolvabilitatea lor i-a fost sau ar fi trebuit să îi fi fost cunoscută la data încheierii contractului cu acele persoane (art. 2021 C.civ.).</p>
<p>Depășirea puterilor încredințate prin mandat</p>	<p>– indiferent dacă mandatul este general sau special, mandatarul nu poate depăși limitele puterii încredințate prin mandat (art. 2017 C.civ.);</p> <p>– depășirea puterilor încredințate atrage <i>răspunderea reprezentantului</i> pentru prejudiciile cauzate atât față de reprezentat, cât și față de terți;</p> <p>– depășirea limitelor mandatului poate fi cauzată de existența unui conflict de interese între mandant și mandatar:</p> <p>1. contractul încheiat de un reprezentant aflat în conflict de interese cu reprezentatul poate fi <i>anulat</i> la cererea <i>reprezentatului</i>, atunci când conflictul era cunoscut sau trebuia să fie cunoscut de contractant la data încheierii contractului (art. 1303 C.civ.);</p> <p>2. contractul încheiat de reprezentant cu sine însuși, în nume propriu, este anulabil numai la cererea <i>reprezentatului</i>, cu excepția cazului în care reprezentantul a fost împuternicit în mod expres în acest sens sau cuprinsul contractului a fost determinat în asemenea mod încât să excludă posibilitatea unui conflict de interese. Dispozițiile referitoare la contractul cu sine însuși se aplică și în cazul dublei reprezentări (art. 1304 C.civ.).</p>
<p>Răspunderea mandatarului pentru substituirea sa cu o altă persoană în executarea mandatului</p>	<p>Regula generală: mandatarul trebuie să <i>execute personal mandatul</i> [art. 2023 alin. (1) teza I C.civ.].</p> <p>Excepție: mandatarul își poate substitui o altă persoană <i>dacă a fost autorizat în mod expres</i> în acest sens de către mandant [art. 2023 alin. (1) teza a II-a C.civ.].</p> <p>Situație particulară: <i>chiar în lipsa unei autorizări exprese</i>, mandatarul își poate substitui o altă persoană, justificat de urgență și necesitatea încheierii actului cu terțul, dar este obligat să îl <i>încunoștințeze de îndată pe mandant</i> cu privire la substituie [art. 2023 alin. (2) și (3) C.civ.].</p> <p>Situațiile de urgență sunt determinate de art. 2023 alin. (2) lit. a)-c) C.civ.:</p> <p>a. împrejurări neprevăzute îl împiedică pe mandatar să aducă la îndeplinire mandatul;</p> <p>b. îi este imposibil să îl înștiințeze în prealabil pe mandant asupra acestor împrejurări;</p> <p>c. se poate prezuma că mandantul ar fi aprobat substituie dacă ar fi cunoscut împrejurările ce o justifică;</p> <p>– când substituie a fost <i>autorizată</i>, mandatarul <i>răspunde</i> doar pentru <i>diligența cu care a ales persoana</i> care l-a substituit și pentru modul în care a dat instrucțiunile privind executarea mandatului [art. 2023 alin. (5) C.civ.]; dacă alegerea persoanei substituitului este făcută cu acordul mandantului, mandatarul nu va răspunde pentru alegerea acestuia;</p> <p>– când substituie <i>nu a fost autorizată</i> de mandant, mandatarul <i>răspunde</i> pentru <i>actele persoanei</i> pe care și-a substituit-o <i>ca și cum le-ar fi îndeplinit el însuși</i> [art. 2023 alin. (4) C.civ.].</p> <p>Acțiunea directă a mandantului:</p> <p>– în toate cazurile, mandantul are <i>acțiune directă împotriva persoanei pe care mandatarul și-a substituit-o</i> [art. 2023 alin. (6) C.civ.];</p>

	<p>– <i>substituitul nu are acțiune directă împotriva mandantului</i>, ci doar împotriva mandatarului, în temeiul raporturilor lor juridice directe.</p> <p>Precizări:</p> <p>– dacă mandantul a autorizat substituirea cu o anumită persoană, substituitul se va putea îndrepta totuși împotriva mandantului pe temeiul acțiunii directe;</p> <p>– dacă mandantul a autorizat substituirea, fără a indica persoana substituitului, acțiunea directă nu poate fi promovată.</p>
Pluralitatea de mandatar	<p>– dacă părțile nu au stabilit altfel, <i>mandatul conferit mai multor persoane</i> pentru a lucra împreună este valabil <i>doar dacă există acordul tuturor</i> acestor persoane [art. 2022 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– în acest caz, actele lor <i>îl obligă pe mandant</i>, chiar dacă au fost încheiate <i>numai de una dintre ele</i>, afară de cazul când s-a stipulat că vor lucra împreună [art. 2022 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– în lipsă de stipulație contrară, mandatarii răspund <i>solidar</i> față de mandant dacă s-au obligat să lucreze împreună [art. 2022 alin. (3) C.civ.].</p>

2.2. Obligațiile mandantului

Sediul materiei: art. 2025-2029 C.civ.

Obligația de a suporta toate sumele necesare executării mandatului	<p>– în lipsa unei convenții contrare, mandantul are obligația de a pune la dispoziția mandatarului <i>mijloacele necesare executării mandatului</i> – art. 2025 alin. (1) C.civ. (inclusiv sume de bani);</p> <p>– mandantul trebuie să restituie mandatarului <i>cheltuielile rezonabile</i> avansate de acesta din urmă pentru executarea mandatului, împreună cu <i>dobânzile legale</i> aferente, calculate de la data efectuării cheltuielilor [art. 2025 alin. (2) C.civ.];</p> <p>Precizări:</p> <p>– <i>cheltuielile rezonabile</i> se apreciază în funcție de <i>împrejurările concrete și cunoscute</i> de la data încheierii contractului sau în raport de <i>valoarea de piață</i> a bunurilor sau a serviciilor;</p> <p>– chiar și în ipoteza în care <i>mandatarul nu își îndeplinește mandatul acordat</i>, aceste cheltuieli trebuie <i>rambursate</i>, cu condiția ca neexecutarea mandatului să nu fie imputabilă mandatarului;</p> <p>– aceste cheltuieli <i>nu sunt incluse în remunerația convenită mandatarului</i>, decât dacă părțile au convenit special în acest sens.</p>
Obligația de a îl despăgubi pe mandatar	<p>– mandantul are obligația de a plăti despăgubiri mandatarului pentru eventualul <i>prejudiciu</i> suferit de acesta din urmă cu ocazia executării mandatului și care nu provine din culpa lui (art. 2026 C.civ.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • criteriile avute în vedere vor fi cele stabilite de art. 1358 C.civ.
Obligația de a plăti mandatarului	<p>– dacă <i>mandatul este cu titlu oneros</i>, mandantul este obligat să îi plătească mandatarului remunerația, chiar și în cazul în care, fără culpa mandatarului, mandatul nu a putut fi executat (art. 2027 C.civ.);</p>

remunerația cuvenită	<p>– când mandatul este cu titlu oneros, dar părțile nu au stabilit remunerația prin <i>contract</i>, aceasta poate fi stabilită potrivit <i>legii, uzanțelor</i> ori, în lipsă, după <i>valoarea serviciilor prestate</i> [art. 2010 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– dacă părțile contractante, prin aplicarea prevederilor enunțate, nu pot stabili remunerația, oricare dintre ele poate sesiza <i>instanța</i> în vederea stabilirii remunerației datorate. Dreptul la acțiunea pentru stabilirea cuantumului remunerației se prescrie odată cu dreptul la acțiunea pentru plata acesteia [art. 2010 alin. (3) C.civ.];</p>
Pluralitatea de mandanți	<p>– când mandatul a fost dat aceluiași mandatar de mai multe persoane pentru o afacere comună, fiecare dintre acestea răspunde <i>solidar</i> față de mandatar de toate efectele mandatului (art. 2028 C.civ.).</p>
Dreptul de retenție al mandatarului	<p>– pentru <i>garantarea tuturor creanțelor sale împotriva mandantului</i> izvorâte din mandat, mandatarul are un drept de retenție asupra bunurilor primite cu ocazia executării mandatului de la mandant ori pe seama acestuia (art. 2029 C.civ.).</p> <p>Precizări:</p> <p>– creanțele garantate sunt cele privind <i>remunerația, cheltuielile și daunele-interese</i> datorate mandatarului;</p> <p>– până la plata sumelor menționate, mandatarul este îndreptățit să rețină bunurile mandatului pe care le deține din derularea contractului.</p>

3. Efectele mandatului față de terți

Efectele mandatului între mandant și terț	<p>– în ipoteza încheierii actului juridic pentru care a fost dat mandatul, se nasc raporturi juridice directe între mandant și terțul contractant;</p> <p>– mandantul nu este ținut pentru actele juridice încheiate de mandatar cu depășirea împuternicirii, <i>cu excepția situației în care le ratifică</i> (potrivit art. 1311 C.civ.);</p> <p>– dacă mandantul ratifică actul, acesta va produce efecte <i>de la data încheierii contractului</i>, cu efect retroactiv;</p> <p>– dacă mandatarul a acționat fără mandat sau cu depășirea mandatului și nu a intervenit ratificarea, se pot produce efecte între mandant și terț, în temeiul mandatului aparent, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 1309 alin. (2) C.civ., respectiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. terțul să aibă convingerea, la momentul încheierii contractului, că mandatarul acționează în numele și pe seama mandantului, iar nu în nume propriu; 2. această convingere a terțului să fie rezonabilă; 3. convingerea terțului să fi fost determinată de comportamentul mandantului; <p>– dacă nu a intervenit ratificarea și nici nu sunt îndeplinite condițiile mandatului aparent, contractul încheiat cu depășirea mandatului poate produce efecte între mandant și terț dacă sunt îndeplinite condițiile gestiunii de afaceri.</p>
Efectele mandatului între mandatar și terț	<p>– de regulă, nu se nasc raporturi juridice directe;</p> <p>– prin excepție, <i>mandatarul se poate angaja în nume propriu față de terț</i>, în condițiile art. 1297 C.civ., dacă actul a fost încheiat în limitele împuternicirii.</p>

4. Încetarea mandatului

4.1. Cauzele de încetare

Cauze generale și cauze specifice	<p>– pe lângă cauzele generale de încetare a contractelor prevăzute la art. 1321 C.civ., contractul de mandat încetează și în anumite moduri specifice (art. 2030 teza I C.civ.);</p> <p>– cu toate acestea, atunci când are ca obiect încheierea unor acte succesive în cadrul unei activități cu caracter de continuitate, mandatul nu încetează dacă această activitate este în curs de desfășurare, cu respectarea dreptului de revocare sau renunțare al părților ori al moștenitorilor acestora (art. 2030 teza a II-a C.civ.).</p>
Revocarea de către mandant	<p>Condițiile revocării (art. 2031 C.civ.)</p> <p>– mandantul poate revoca mandatul:</p> <p>a. oricând, chiar și dacă acesta a fost declarat irevocabil;</p> <p>b. în mod expres sau tacit (<i>spre exemplu</i>, prin împuternicirea dată ulterior unei alte persoane);</p> <p>c. indiferent de forma în care contractul de mandat a fost încheiat (<i>de exemplu</i>, contractul încheiat în formă autentică poate fi revocat tacit).</p> <p>– revocarea operează atât în cazul contractului de mandat cu titlu oneros, cât și al celui cu titlu gratuit;</p> <p>– în cazul pluralității de mandanți, pentru revocarea mandatului este necesar <i>acordul tuturor mandanților</i>.</p> <p>Efectele revocării (art. 2032 C.civ.):</p> <p>1. încetează puterea de reprezentare a mandatarului pentru viitor, iar actele anterioare ale acestuia rămân valabile;</p> <p>2. determină exigibilitatea prestațiilor mandatului:</p> <p>a. mandantul rămâne ținut să își execute obligațiile față de mandatar (să îi plătească remunerația și cheltuielile rezonabile făcute de acesta, dacă este cazul);</p> <p>b. în cazul unei revocări nejustificate ori intempestive, mandantul este obligat să repare prejudiciile suferite de mandatar din cauza revocării;</p> <p>– revocarea se consideră a fi <i>nejustificată</i> dacă nu este determinată de culpa mandatarului sau de un caz fortuit ori de forță majoră, în cazul mandatului declarat irevocabil de către părți.</p> <p>c. până la notificarea revocării, mandantul răspunde față de terții de bună-credință care nu au avut cunoștință de revocare [art. 1307 alin. (4) C.civ.].</p> <p>Publicitatea revocării procurii autentice notariale</p> <p>– dacă procura a fost dată în formă autentică notarială, în vederea informării terților, notarul public căruia i se solicită să autentifice revocarea unei asemenea procuri este obligat să transmită, de îndată, revocarea către Registrul național notarial, ținut în format electronic, potrivit legii. Notarul public care autentifică actul pentru încheierea căruia a fost dată procura are obligația să verifice la Registrul național notarial dacă acea procură a fost revocată. Aceste dispoziții se aplică și în cazul autentificărilor realizate de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României (art. 2033 C.civ.).</p>

Renunțarea mandatarului	<p>– poate avea loc <i>oricând</i> (în corelație cu art. 2015 C.civ. – durata mandatului este de maximum 3 ani, dacă nu s-a prevăzut un termen, deci momentul renunțării trebuie să se încadreze în acest interval), cu obligația mandatarului de a-l <i>notifica</i> pe mandant cu privire la renunțarea sa [art. 2034 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– în cazul <i>mandatului cu titlu oneros</i>, mandatarul poate pretinde <i>remunerația</i> pentru actele pe care le-a încheiat pe seama mandantului până la data renunțării [art. 2034 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– mandatarul este ținut să îl <i>despăgubească</i> pe mandant pentru prejudiciile suferite prin efectul renunțării [art. 2034 alin. (3) teza I C.civ.].</p> <p>Excepție: nu se vor putea pretinde despăgubiri când continuarea executării mandatului i-ar fi cauzat mandatarului însuși o pagubă însemnată, care nu putea fi prevăzută la data acceptării mandatului [art. 2034 alin. (3) teza finală C.civ.].</p>
Moartea, incapacitatea sau falimentul uneia dintre părți	<p>– moartea, incapacitatea sau falimentul uneia dintre părți atrage <i>încetarea de drept</i> a mandatului, consecință a caracterului <i>intuitu personae</i> al contractului;</p> <p>– moștenitorii ori reprezentanții părții în cauză au <i>obligația de a informa</i> de îndată cealaltă parte [art. 2035 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– mandatarul sau moștenitorii ori reprezentanții săi sunt obligați să <i>continue executarea mandatului</i> dacă întârzierea acesteia riscă să pună în pericol interesele mandantului ori ale moștenitorilor săi [art. 2035 alin. (2) C.civ.].</p>

4.2. Aspecte comune ale încetării contractului de mandat

Actele încheiate anterior încetării mandatului	<p>– actele încheiate de către mandatar în numele mandantului înainte de a i se fi notificat cauza de încetare sau înainte de a fi putut cunoaște cauza de încetare a mandatului sunt socotite ca fiind valabil încheiate în executarea mandatului (art. 2036 C.civ.).</p>
Situația împuternicirii date mai multor mandatar	<p>– în lipsa unei convenții contrare, împuternicirea dată mai multor mandatar <i>obligați să lucreze împreună</i> încetează chiar și atunci când cauza încetării îl privește numai pe <i>unul dintre ei</i> (art. 2038 C.civ.).</p>
Situația terților de bună-credință	<p>– actele juridice încheiate de mandatar cu <i>terții de bună-credință</i>, care nu au avut cunoștință despre cazul de încetare, rămân <i>valabile</i> [art. 1307 alin. (4) C.civ.].</p>
Obligațiile mandatarului la încetarea contractului	<p>Mandatarul:</p> <p>– trebuie să predea procura, respectiv înscrisul contractului [art. 1308 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– este ținut să își execute obligația de a da socoteală și, dacă este cazul, datorează dobânzi potrivit dispozițiilor înscrise în art. 2020 C.civ. (art. 2037 C.civ.).</p>

III. MANDATUL FĂRĂ REPRESENTARE

Sediul materiei: art. 2039-2042 C.civ.

– aceste dispoziții se completează, în mod corespunzător, cu regulile aplicabile mandatului cu reprezentare.

1. Noțiuni

Noțiuni	– contractul în temeiul căruia o parte, numită <i>mandatar</i> , încheie <i>acte juridice în nume propriu, dar pe seama celeilalte părți</i> , numite <i>mandant</i> , și își asumă față de terți obligațiile care rezultă din aceste acte, chiar dacă terții aveau cunoștință despre mandat [art. 2039 alin. (1) C.civ.].
Particularități ale mandatului fără reprezentare	– în cazul mandatului fără reprezentare, mandatarul acționează în temeiul împuternicirii date de mandant, încheind acte juridice în nume propriu, dar pe seama mandantului ; – elementul de diferență față de mandatul cu reprezentare este dat de puterea de reprezentare ; astfel, în cazul <i>mandatului cu reprezentare</i> , mandatarul încheie acte juridice în numele și pe seama mandantului, iar la <i>mandatul fără reprezentare</i> , actele juridice sunt încheiate de mandatar în nume propriu, dar pe seama mandantului, ceea ce înseamnă că efectele actelor încheiate de mandatar se vor răsfrânge asupra patrimoniului mandantului, <i>în mod indirect</i> ; – raporturile dintre mandant și mandatar se supun, în principiu, regulilor de la mandatul cu reprezentare; – în raporturile dintre mandatar și terțul cu care a contractat , mandatarul își asumă personal obligațiile, chiar dacă terțul avea cunoștință despre mandat; – constituie aplicații ale mandatului fără reprezentare: <i>contractul de comision, contractul de consignatie și contractul de expediție</i> .

2. Efectele mandatului fără reprezentare

Raporturi juridice născute din încheierea și executarea contractului. Reguli aplicabile	– încheierea și executarea contractului de mandat fără reprezentare creează următoarele categorii de raporturi juridice : 1. între mandant și mandatar (acesta este un raport intern); 2. între mandatar și terți (acesta este un raport extern). – efectele contractului de mandat fără reprezentare dintre mandant și mandatar sunt guvernate, în principiu, de regulile mandatului cu reprezentare [art. 2039 alin. (2) C.civ.].
Efecte față de terți	– întrucât contractul se încheie între mandatar și terț, între mandant și terț nu se creează <i>niciun raport juridic</i> [art. 2040 alin. (1) C.civ.]; – cu toate acestea, mandantul, substituindu-se mandatarului, poate exercita <i>drepturile de creanță născute din executarea mandatului</i> , dacă și-a executat propriile sale obligații față de mandatar [art. 2040 alin. (2) C.civ.].

	<p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – această substituie reprezintă o <i>subrogație legală</i> (art. 1596 C.civ.); – în acest fel, mandantul ajunge titularul drepturilor de creanță dobândite de mandatar de la terț pe seama sa; – nu este necesar acordul mandatarului pentru a opera subrogația; – executarea obligațiilor mandantului față de mandatar privește raporturile dintre aceștia, nu constituie o condiție a subrogației, însă, în caz de neîndeplinire, mandatarul poate solicita terțului să îi plătească lui, iar nu mandantului; – <i>mandatarul</i> este cel care <i>răspunde direct față de terți</i> pentru obligațiile asumate prin actul încheiat, chiar dacă aceștia aveau cunoștință de existența mandatului fără reprezentare [art. 2039 alin. (1) C.civ.]; – mandatarul poate fi urmărit de terți pentru executarea obligațiilor contractuale.
<p>Efecte în raport cu bunurile dobândite de mandatar</p>	<ul style="list-style-type: none"> – întrucât mandatarul contractează în nume propriu cu terții, dar pe seama mandantului, el are obligația de a-i remite acestuia bunurile dobândite. În caz de neîndeplinire a acestei obligații: <ol style="list-style-type: none"> 1. în privința <i>bunurilor mobile</i> [art. 2041 alin. (1) C.civ.], mandantul poate revendica bunurile mobile dobândite pe seama sa de către mandatarul care a acționat în nume propriu, cu excepția bunurilor dobândite de terți prin efectul posesiei de bună-credință, în condițiile art. 937 C.civ.; 2. în privința <i>bunurilor imobile sau bunurilor mobile supuse unor forme de publicitate</i> [art. 2041 alin. (2) și (3) C.civ.], în caz de refuz al mandatarului, mandantul poate solicita instanței de judecată să pronunțe o <i>hotărâre care să țină loc de act de transmitere a bunurilor dobândite</i>. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – printre bunurile mobile supuse formalităților de publicitate se numără și acțiunile și părțile sociale; – transferul proprietății bunurilor mobile de la terț la mandatar operează în baza contractului dintre ei, iar de la mandatar la mandant, printr-un act ulterior de transfer al proprietății; – în baza actului de înstrăinare a imobilului de la terț la mandatar și a contractului autentic de mandat, nu are loc transferul proprietății către mandant, ci mai este necesar fie un act de înstrăinare de la mandatar la mandant în formă autentică, fie pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act de transmitere; – în privința imobilelor, ambele acte de înstrăinare (de la terț la mandatar, precum și de la mandatar la mandant) trebuie înscrise în cartea funciară.
<p>Situația creditorilor mandatarului</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrivit art. 2042 C.civ., creditorii mandatarului nu pot urmări bunurile dobândite de mandatar în nume propriu, dar pe seama mandantului, atunci când: <ol style="list-style-type: none"> 1. mandatul fără reprezentare are <i>dată certă</i>; și 2. data certă a mandatului este <i>anterioară</i> luării oricărei măsuri asigurătorii sau de executare. <p>Precizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dacă nu sunt îndeplinite cerințele exprese ale art. 2042 C.civ., creditorii mandatarului pot urmări bunurile în cauză, ca și cum acestea ar fi bunuri proprii ale mandatarului.

IV. APLICAȚII ALE MANDATULUI FĂRĂ REPREZENTARE

1. Contractul de comision

Sediul materiei: art. 2043-2053 C.civ.

Reguli aplicabile	– contractul de comision este supus reglementărilor speciale prevăzute de art. 2043-2053 C.civ., însă, fiind un mandat fără reprezentare, i se aplică și regulile generale de la mandatul fără reprezentare (art. 2039-2042 C.civ.), precum și, în mod corespunzător, dispozițiile de la mandatul cu reprezentare (art. 1295-1314 C.civ., art. 2013-2038 C.civ.).
--------------------------	---

1.1. Precizări prealabile

Precizări prealabile	<p>– contractul de comision reprezintă principala aplicație a mandatului fără reprezentare, iar contractul de consignatie și contractul de expediție reprezintă varietăți ale acestuia;</p> <p>– contractul de comision este întâlnit cel mai adesea în activitățile comerciale desfășurate de profesioniști, când încheierea unui contract de mandat cu reprezentare prezintă dezavantajul de a fi un procedeu prea greoi pentru rapiditatea cu care trebuie să se desfășoare asemenea activități;</p> <p>– în activitățile comerciale desfășurate de profesioniști, contractele se încheie frecvent prin alte persoane, respectiv prin intermediari, contractul de comision reprezentând unul dintre cele mai uzitate contracte de intermediere în acest domeniu.</p>
-----------------------------	---

1.2. Noțiuni și caractere juridice

Noțiuni	<p>– mandatul care are ca obiect achiziționarea sau vânzarea de bunuri ori prestarea de servicii pe seama comitentului și în numele comisionarului, care acționează cu titlu profesional, în schimbul unei remunerații numite comision (art. 2043 C.civ.).</p> <p>Precizări:</p> <p>– părțile contractului sunt denumite <i>comitent</i> (mandant) și <i>comisionar</i> (mandatar);</p> <p>– comisionarul încheie actele cu terții <i>în nume propriu, dar pe seama comitentului</i>;</p> <p>– actele încheiate de comisionar pot fi:</p> <p>a. acte de cumpărare sau de vânzare de bunuri (mobile sau imobile);</p> <p>b. prestări de servicii.</p> <p>– comisionarul acționează <i>cu titlu profesional</i> în activitatea de intermediere, fiind remunerat pentru aceasta (<i>comision</i>);</p> <p>– cel puțin una dintre părțile contractante (respectiv comisionarul) este profesionist;</p> <p>– nu se impune ca terțul să fie informat de către comisionar că acționează în calitate de împuternicit al comitentului.</p>
----------------	--

Deosebiri față de mandatul cu reprezentare	<p>– contractul de comision are un obiect mai extins, putând privi și <i>prestarea de servicii</i>, pe când mandatul privește exclusiv încheierea de acte juridice;</p> <p>– în contractul de comision, comisionarul nu are drept de reprezentare, el încheie acte juridice <i>în nume propriu, dar pe seama comitentului</i>, pe când la contractul de mandat, mandatarul are drept de reprezentare, motiv pentru care încheie actele juridice în numele și pe seama mandantului.</p>
Caractere juridice	<ul style="list-style-type: none"> • contract consensual – se încheie prin simplul acord de voințe al părților, legea necondiționând încheierea sa de respectarea vreunei forme speciale. • contract sinalagmatic (bilateral) – dă naștere la drepturi și obligații, reciproce și interdependente, atât în sarcina comitentului, cât și a comisionarului. • contract intuitu personae – în principiu, încheierea contractului se face ținând cont de încrederea comitentului în persoana comisionarului. • contract cu titlu oneros – la încheierea contractului, fiecare parte urmărește să își procure un avantaj în schimbul obligației asumate. • contract comutativ – existența și întinderea obligațiilor comitentului și ale comisionarului sunt cunoscute de la momentul încheierii contractului.

1.3. Condiții de validitate ale contractului de comision

Condițiile de validitate ale contractului de comision vor fi analizate în măsura în care prezintă particularități față de condițiile generale de validitate ale actului juridic, care au fost expuse în fișa nr. 3.

Precizări prealabile	<p>– pentru încheierea valabilă a contractului de comision se impun a fi respectate <i>condițiile esențiale pentru validitatea oricărui contract</i> (art. 1179 C.civ.).</p>
Capacitatea de a contracta	<p>– se aplică <i>regulile generale</i> în materie de capacitate;</p> <p>– comisionarul trebuie să aibă <i>deplină capacitate de exercițiu</i>, acesta fiind profesionist;</p> <p>– comitentul trebuie să aibă <i>capacitatea cerută pentru actul încheiat pe seama sa</i> de către comisionar.</p>
Consimțământul părților	<p>– <i>consimțământul părților</i> trebuie să îndeplinească cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract (să provină de la o persoană cu discernământ, să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și să nu fie alterat de vreun viciu de consimțământ).</p> <p>Precizare:</p> <p>– imputernicirea dată comisionarului trebuie să fie neîndoelnică, comisionarul încheind actul în nume propriu, dar pe seama comitentului. Dacă această cerință nu este îndeplinită, se va considera că mandatul este cu reprezentare [art. 2012 alin. (1) C.civ.].</p>

Obiectul contractului	– obiectul trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> (actele juridice pe care le va încheia comisionarul trebuie să fie permise de lege și determinate); – obiectul contractului de comision îl reprezintă exclusiv: a. actele de cumpărare sau de vânzare de bunuri (mobile sau imobile); b. prestarea de servicii.
Cauza contractului	– trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> (să existe, să fie licită și morală).

1.4. Forma și proba contractului de comision

Forma contractului	– contractul de comision se încheie <i>în formă scrisă</i> , autentică sau sub semnătură privată [art. 2044 alin. (1) C.civ.].
Proba contractului	Regula: dacă prin lege nu se prevede altfel, forma scrisă este necesară numai pentru dovada contractului [art. 2044 alin. (2) C.civ.]. Excepție: există cazuri în care forma scrisă este cerută <i>ad validitatem</i> , spre exemplu, în cazul intermedierei în tranzacțiile cu instrumente financiare. Precizare: – în ipoteza contractului de comision <i>cu dată certă</i> și care este <i>anterioară luării oricărei măsuri asigurătorii sau de executare</i> , creditorii comisionarului nu pot urmări bunurile dobândite de acesta în nume propriu, dar pe seama comitentului (aplicarea regulii prevăzute de art. 2042 C.civ.).

1.5. Efectele contractului de comision

Raporturi juridice născute din încheierea și executarea contractului	– încheierea și executarea contractului de comision creează următoarele categorii de raporturi juridice: 1. între comitent și comisionar; 2. între comisionar și terți.
---	--

1.5.1. Efectele contractului în raporturile dintre comitent și comisionar

1.5.1.1. Obligațiile comisionarului

Precizare prealabilă	– obligațiile comisionarului sunt guvernate de <i>regulile aplicabile mandatului cu reprezentare</i> [art. 2039 alin. (2) C.civ.].
Enumerare	Sunt obligații ale comisionarului: 1. obligația de a executa mandatul;

	<p>2. obligația de a da socoteală;</p> <p>3. obligația de a răspunde pentru faptele persoanei substituite.</p>
<p>Obligația de a executa mandatul</p>	<p>– comisionarul este obligat să încheie cu terții actele juridice precizate de comitent în împuternicirea dată.</p> <p>Regulă: comisionarul are <i>obligația să respecte întocmai instrucțiunile exprese</i> primite de la comitent [art. 2048 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizare:</p> <p>– instrucțiunile comitentului pot fi imperative, indicative sau facultative; instrucțiunile pot fi scrise sau verbale.</p> <p>Excepție: comisionarul <i>se poate îndepărta de la instrucțiunile primite</i> de la comitent numai dacă sunt întrunite cumulativ următoarele <i>condiții</i> [art. 2048 alin. (2) C.civ.]:</p> <p>a. nu este suficient timp pentru a se obține autorizarea sa prealabilă în raport cu natura afacerii;</p> <p>b. se poate considera în mod rezonabil că acesta, cunoscând împrejurările schimbate, și-ar fi dat autorizarea; și</p> <p>c. îndepărtarea de la instrucțiuni nu schimbă fundamental natura și scopul sau condițiile economice ale împuternicirii primite.</p> <p>– în această situație de excepție, comisionarul are <i>obligația să îl înștiințeze pe comitent</i> de îndată ce este posibil [art. 2048 alin. (3) C.civ.].</p> <p>Sanctiunea nerespectării obligației: în afara situației de excepție menționate, orice operațiune a comisionarului, cu încălcarea sau depășirea puterilor primite, rămâne în sarcina sa, dacă nu este ratificată de comitent; de asemenea, comisionarul poate fi obligat și la plata de daune-interese [art. 2048 alin. (4) C.civ.].</p> <p>Precizare: ratificarea comitentului poate fi expresă sau tacită (<i>spre exemplu</i>, dacă acesta alege să nu ia măsuri în acest sens).</p>
<p>Particularități privind vânzarea pe credit</p>	<p>• comisionarul care vinde pe credit, <i>fără autorizarea comitentului, răspunde personal</i>, fiind ținut, la cererea comitentului, să plătească de îndată creditele acordate, împreună cu dobânzile și alte foloase ce ar rezulta [art. 2047 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– nu este vorba despre un contract de credit propriu-zis, ci de o vânzare în care plata prețului este amânată sau eșalonată de către comisionar;</p> <p>– autorizarea comitentului poate fi cuprinsă în contract sau poate fi dată printr-un act separat;</p> <p>– dacă autorizarea comitentului lipsește, comisionarul va plăti de îndată, la cererea comitentului, valoarea întregului credit acordat terțului, împreună cu dobânzile aferente și alte foloase ce ar rezulta.</p> <p>– în lipsa cererii comitentului de obligare a comisionarului la plată, se poate aprecia că vânzarea pe credit a fost acceptată tacit.</p> <p>• în cazul unei vânzări pe credit, comisionarul este <i>obligat să îl înștiințeze de îndată pe comitent, arătându-i persoana cumpărătorului și termenul acordat</i>;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • în situația în care comisionarul nu îl înștiințează de îndată pe comitent, se presupune că <i>operațiunile s-au făcut pe bani gata, iar proba contrară nu este admisă</i> (vânzarea pe bani gata semnifică vânzarea cu plata imediată a prețului). <p>Precizare:</p> <p>– prezumția că operațiunea s-a făcut pe bani gata este o <i>prezumție absolută</i>.</p>
<p>Particularități privind vânzarea de titluri de credit și alte bunuri cotate.</p> <p>Contractul cu sine însuși</p>	<p>– contractul cu sine însuși prezintă dispoziții particulare în materia vânzării de titluri de credit și alte bunuri cotate (art. 2050 C.civ.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • în lipsă de stipulație contrară, când împuternicirea privește vânzarea sau cumpărarea unor titluri de credit circulând în comerț sau a altor mărfuri cotate pe piețe reglementate, comisionarul poate să procure comitentului la prețul cerut, ca vânzător, bunurile pe care era împuternicit să le cumpere sau să rețină pentru sine la prețul curent, în calitate de cumpărător, bunurile pe care trebuia să le vândă în contul comitentului [art. 2050 alin. (1) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <p>– dacă operațiunea privește titluri de credit (al căror preț este reglementat în cadrul bursei de valori) sau mărfuri (al căror preț este reglementat în cadrul bursei de mărfuri) nu există riscul de prejudiciere a comitentului, iar contractul cu sine însuși este valabil;</p> <p>– textul nu se aplică în privința instrumentelor financiare care circulă pe piața de capital (reglementarea acestora se găsește în Legea nr. 297/2004 privind piața de capital);</p> <p>– <i>comisionarul poate cumpăra</i> de la comitent titluri de credit sau mărfuri, plătind prețul cerut de comitent;</p> <p>– <i>comisionarul poate să vândă</i> titluri de credit sau mărfuri comitentului, acesta plătind prețul lor curent;</p> <p>– în caz de conflict de interese între comitent și comisionar se aplică, prin analogie, prevederile art. 1303-1304 C.civ.;</p> <p>– părțile contractului de comision pot interzice încheierea de către comisionar a contractului de vânzare cu sine însuși.</p> <ul style="list-style-type: none"> • comisionarul care se comportă el însuși ca vânzător sau cumpărător are <i>dreptul la comision</i> [art. 2050 alin. (2) C.civ.]; • dacă, în cazurile sus-menționate, comisionarul, după îndeplinirea însărcinării sale, nu face cunoscută comitentului persoana cu care a contractat, comitentul are dreptul să considere că vânzarea ori cumpărarea s-a făcut în contul său și să ceară de la comisionar executarea contractului [art. 2050 alin. (3) C.civ.]. <p>Precizare:</p> <p>– <i>prezumția este relativă</i>, putând fi combătută de comisionar, în sensul că acesta va indica adevăratul contractant.</p>
<p>Obligația de a da socoteală</p>	<p>– comisionarul are obligația de a socoteală despre gestiunea sa și de a remite comitentului tot ceea ce a primit în temeiul contractului cu terții.</p>
<p>Obligația de a răspunde pentru faptele persoanei substituite</p>	<p>– obligația de a executa mandatul comitentului revine comisionarului;</p> <p>– în situația în care comisionarul își substituie o altă persoană în executarea, în tot sau în parte, a împuternicirii primite, se aplică regulile înscrise în art. 2023 C.civ.</p>

1.5.1.2. *Obligațiile comitentului*

Obligația de a plăti remunerația comisionarului (comisionul)	<p>– fiind un contract cu titlu oneros, comitentul datorează comisionarului remunerația convenită pentru serviciile profesionale oferite de acesta;</p> <p>– <i>comisionul</i> poate fi convenit a fi plătit într-o <i>sumă fixă sau procentuală</i> din valoarea operațiunilor desfășurate;</p> <p>– dacă părțile nu au stabilit cuantumul comisionului, acesta se determină de instanță potrivit legii, uzanțelor ori, în lipsă, după valoarea serviciilor prestate [art. 2049 alin. (4) și art. 2010 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– comitentul nu poate refuza plata comisionului atunci când terțul execută întocmai contractul încheiat de comisionar cu respectarea împuternicirii primite [art. 2049 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– dacă nu s-a stipulat altfel, comisionul se datorează, chiar dacă terțul nu execută obligația sa ori invocă excepția de neexecutare a contractului [art. 2049 alin. (2) C.civ.];</p> <p>– părțile pot stipula ca plata comisionului să fie condiționată de executarea obligației de către terț;</p> <p>– dacă <i>împuternicirea pentru vânzarea unui imobil</i> s-a dat exclusiv unui comisionar, comisionul rămâne datorat de proprietar, chiar dacă vânzarea s-a făcut direct de către acesta sau prin intermediul unui terț [art. 2049 alin. (3) C.civ.], fiind vorba despre o clauză de exclusivitate pentru vânzarea unui imobil;</p> <p>– comisionul este datorat comisionarului pentru nerespectarea clauzei de exclusivitate.</p>
Obligația de a restitui cheltuielile făcute de comisionar în executarea contractului	<p>– această obligație a comitentului se referă la cheltuielile avansate de comisionar în executarea însărcinării primite, împreună cu dobânzile legale aferente.</p>
Obligația de a-l dezdăuna pe comisionar pentru prejudiciile suferite. Dreptul de retenție al comisionarului	<p>– dacă, în executarea contractului, comisionarul a suferit prejudicii, comitentul este obligat să plătească <i>daune-interese</i>;</p> <p>– corelativ obligațiilor comitentului este reglementat dreptul de retenție aparținând comisionarului (art. 2053 C.civ.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • pentru creanțele sale asupra comitentului, comisionarul are un drept de retenție asupra bunurilor acestuia, aflate în detinența sa [art. 2053 alin. (1) C.civ.]. <p>Precizare:</p> <p>– este vorba despre creanțele reprezentând <i>comisionul, cheltuielile avansate de comisionar și daunele-interese</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • comisionarul va avea <i>preferință față de vânzătorul neplătit</i> [art. 2053 alin. (2) C.civ.].

1.5.2. Efectele executării contractului față de terți

Precizări prealabile	<ul style="list-style-type: none"> – comisionarul încheie acte juridice cu terții <i>în numele său, dar pe seama comitentului</i>; – în temeiul acestor acte juridice, se nasc <i>raporturi juridice directe între comisionar și terț</i>.
Obligațiile terțului contractant	<ul style="list-style-type: none"> • terțul contractant este ținut direct față de comisionar pentru obligațiile sale (art. 2045 C.civ.). <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – contractul fiind încheiat de comisionar cu terțul, în nume propriu, se nasc raporturi juridice între comisionar și terț, terțul răspunzând numai față de comisionar; – nerespectarea obligațiilor asumate prin contractul încheiat între comisionar și terț atrage răspunderea părții în culpă față de cealaltă parte contractantă; – în schimb, comisionarul răspunde față de comitent pentru îndeplinirea obligațiilor derivând din contractul de comision; – nu se nasc raporturi juridice directe între comitent și terț; – în contractul de mandat cu reprezentare, raporturile juridice dintre mandant și terț sunt directe, spre deosebire de contractul de comision, în care comisionarul este titularul direct al drepturilor și obligațiilor rezultând din executarea contractului. • în ipoteza în care <i>terțul nu își îndeplinește obligațiile</i> asumate față de comisionar, comitentul poate exercita acțiunile decurgând din contractul cu terțul, subrogându-se, la cerere, în drepturile comisionarului [art. 2046 alin. (1) C.civ.]; • în acest scop, la cererea comitentului, <i>comisionarul are obligația să îi cedeze acestuia de îndată acțiunile contra terțului</i>, printr-un act de cesiune sub semnătură privată, fără nicio contraprestație din partea comitentului [art. 2046 alin. (2) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – deși este utilizat termenul de „subrogație”, suntem, în realitate, în prezența unei <i>convenții între comisionar și comitent</i> prin care sunt transferate acțiunile contra terțului; – astfel, acțiunile contra terțului vor fi cedate, la cererea comitentului, printr-un <i>act de cesiune sub semnătură privată, cu titlu gratuit</i> (nu se cere ca actul de cesiune să fie comunicat terțului și nici acordul acestuia); • comisionarul răspunde pentru daunele cauzate comitentului, prin <i>refuzul sau întârzierea cedării acțiunilor</i> împotriva terțului [art. 2046 alin. (3) C.civ.].
Obligațiile comisionarului	<ul style="list-style-type: none"> • comisionarul răspunde în fața comitentului doar <i>pentru încheierea actelor juridice cu terțul</i>. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – comisionarul nu răspunde față de comitent în cazul în care terțul nu își execută obligațiile decurgând din act [art. 2052 alin. (1) C.civ.]; – cu toate acestea, el își poate asuma expres obligația de a îl garanta pe comitent de executarea obligațiilor terțului [art. 2052 alin. (2) teza I C.civ.]; – această clauză este cunoscută sub denumirea de clauza <i>star del credere</i> sau <i>ducroire</i>; – clauza reprezintă o <i>garanție de sine stătătoare</i>;

	<p>– prin această clauză, comisionarul se va obliga personal față de comitent pentru executarea obligațiilor de către terț;</p> <p>– în ipoteza asumării obligației de a garanta, în lipsă de stipulație contrară, comitentul va plăti comisionarului un comision special „pentru garanție” sau „pentru credit” ori un alt asemenea comision stabilit prin convenția lor sau, în lipsă, de către instanță, care va ține cont de împrejurări și de valoarea obligației garantate [art. 2052 alin. (2) teza a II-a C.civ.];</p> <p>– acest comision special nu se confundă cu comisionul datorat comisionarului potrivit art. 2049 C.civ., fiind datorat în plus față de acesta.</p>
--	---

1.6. Încetarea contractului de comision

Cauze de încetare	<p>– pe lângă <i>cauzele generale de încetare a contractelor</i> prevăzute la art. 1321 C.civ., contractul de comision încetează prin oricare dintre următoarele moduri:</p> <p>a. revocarea sa de către comitent;</p> <p>b. renunțarea comisionarului;</p> <p>c. moartea, incapacitatea sau falimentul comitentului ori comisionarului (art. 2030 teza I C.civ.);</p> <p>– cu toate acestea, atunci când are ca obiect încheierea unor acte succesive în cadrul unei activități cu caracter de continuitate, comisionul nu încetează dacă această activitate este în curs de desfășurare, cu respectarea dreptului de revocare sau renunțare al părților ori al moștenitorilor acestora (art. 2030 teza a II-a C.civ.);</p> <p>– reguli speciale sunt prevăzute în privința revocării comisionului de către comitent (art. 2051 C.civ.), respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • comitentul poate revoca împuternicirea dată comisionarului <i>până în momentul în care acesta a încheiat actul cu terțul;</i> • în acest caz, comisionarul are <i>dreptul la o parte din comision</i>, care se determină ținând cont de diligențele depuse și de cheltuielile efectuate cu privire la îndeplinirea împuternicirii până în momentul revocării; • dacă revocarea intervine <i>după încheierea actului cu terțul</i>, ea va avea efect doar asupra actelor ulterioare ce urmau a fi încheiate de comisionar pe seama comitentului.
--------------------------	---

2. Contractul de consignație

Sediul materiei: art. 2054-2063 C.civ.

Reguli aplicabile	<p>– în măsura în care nu sunt incompatibile, se aplică și regulile generale de la mandatul fără reprezentare (art. 2039-2042 C.civ.), precum și, în mod corespunzător, dispozițiile de la mandatul cu reprezentare (art. 1295-1314 C.civ., art. 2013-2038 C.civ.);</p> <p>– fiind o varietate a contractului de comision, se aplică și prevederile acestui contract (art. 2043-2053 C.civ.).</p>
--------------------------	---

2.1. Precizări prealabile

Precizări prealabile	<ul style="list-style-type: none"> – părțile contractante se numesc <i>consignant</i> (mandant) și <i>consignatar</i> (mandatar); – aplicabilitatea acestui contract în activitatea comercială desfășurată de profesioniști prezintă anumite avantaje, întrucât vânzarea bunurilor mobile se face într-un ritm mai rapid, prin intermediul consignatarilor, care dețin rețele de desfacere a bunurilor; – vânzarea prin intermediul consignatarului prezintă <i>avantajul pentru consignant</i> de a-i reduce costurile, respectiv acesta nu va trebui să își promoveze bunurile oferite la vânzare și să caute cumpărători pentru acestea; – <i>pentru consignatar avantajul</i> îl constituie faptul că nu investește în achiziționarea de bunuri oferite spre vânzare.
-----------------------------	---

2.2. Noțiuni și caractere juridice

Noțiuni	<p>– varietate a contractului de comision care are ca obiect vânzarea unor bunuri mobile pe care consignantul le-a predat consignatarului în acest scop [art. 2054 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – contractul de consignație reprezintă o <i>varietate a contractului de comision</i>; – obiectul contractului de consignație îl reprezintă <i>exclusiv vânzarea de bunuri mobile</i> pe care consignantul le-a predat consignatarului în acest scop, spre deosebire de cel de comision, unde obiectul îl constituie cumpărarea sau vânzarea de bunuri (mobile sau imobile) ori prestarea de servicii; – predarea bunurilor către consignatar nu are semnificația transferului de proprietate către acesta; – consignantul îl împuternicește pe consignatar cu vânzarea bunurilor predate în acest sens.
Caractere juridice	<ul style="list-style-type: none"> • contract sinalagmatic (bilateral) – datorită reciprocității și interdependenței obligațiilor părților contractante. • contract cu titlu oneros, în principiu – de regulă, fiecare parte contractantă urmărește un interes patrimonial: consignantul să obțină prețul vânzării bunului mobil, iar consignatarul să primească remunerația. Regula: contractul de consignație este prezumat cu titlu oneros [art. 2058 alin. (1) C.civ.]. Excepție: prezumția caracterului oneros al contractului poate fi răsturnată, consignantul făcând dovada contrară, a caracterului gratuit. • contract comutativ – existența și întinderea obligațiilor părților sunt cunoscute de la momentul încheierii contractului. • contract consensual – contractul de consignație se încheie prin simplul acord de voințe al părților, nefiind impusă o anumită formă a contractului; – încheierea contractului în formă scrisă este necesară numai pentru dovada contractului, dacă prin lege nu se prevede altfel (art. 2055 C.civ.).

	<p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predarea bunurilor către consignatar nu constituie o condiție de validitate a contractului, astfel încât acest contract <i>nu are caracter real</i>; – predarea bunurilor reprezintă un efect al contractului, respectiv obligația consignantului de a remite bunurile către consignatar [art. 2057 alin. (1) C.civ.]. <ul style="list-style-type: none"> • contract netranslativ de proprietate <ul style="list-style-type: none"> – consignatarul nu devine proprietarul bunurilor, consignantul rămânând proprietarul lor; – vânzarea este făcută de consignatar <i>în nume propriu, însă pe seama consignantului</i>; – consignantul dispune de bunurile încredințate consignatarului, pe toată durata contractului; el le poate relua oricând, chiar în cazul în care contractul a fost încheiat pe durată determinată [art. 2057 alin. (2) C.civ.]. <ul style="list-style-type: none"> • contract intuitu personae <ul style="list-style-type: none"> – raporturile dintre consignant și consignatar sunt guvernate de regulile mandatului, contract care se încheie tocmai în considerarea încrederii reciproce dintre părți. <p>Precizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> – deși contractul de consignație încorporează în structura sa anumite aspecte particulare specifice altor contracte (comision, depozit), acesta este un contract numit, cu un regim juridic propriu.
--	--

2.3. Condiții de validitate ale contractului de consignație

Condițiile de validitate ale contractului de consignație vor fi analizate în măsura în care prezintă particularități față de condițiile generale de validitate ale actului juridic, care au fost expuse în fișa nr. 3.

Precizări prealabile	– pentru încheierea valabilă a contractului de consignație se impun a fi respectate <i>condițiile esențiale pentru validitatea oricărui contract</i> .
Capacitatea de a contracta	– atât consignantul, cât și consignatarul trebuie să aibă <i>capacitate deplină de exercițiu</i> ; – chiar dacă vânzarea este făcută de consignatar în nume propriu, el o face pe seama consignantului, fiind împuternicit de acesta din urmă să vândă.
Consimțământul părților	– consignantul îl împuternicește pe consignatar să vândă bunurile sale mobile, stabilind condițiile în care are loc vânzarea acestora, respectiv prețul vânzării, termenul etc. – consimțământul poate fi <i>expres sau tacit</i> : • ne aflăm în prezența acceptării tacite atunci când, în absența unui refuz neîntârziat al consignatarului, mandatul se consideră acceptat dacă privește actele a căror încheiere intră în exercitarea profesiei consignatarului ori pentru care acesta și-a oferit serviciile fie în mod public, fie direct consignantului [aplicarea art. 2014 alin. (1) C.civ.].
Obiectul contractului	– numai <i>bunurile mobile</i> pot constitui obiect al contractului de consignație.
Cauza contractului	– trebuie să îndeplinească <i>cerințele de valabilitate prevăzute pentru orice contract</i> (să existe, să fie licită și morală).

2.4. Efectele contractului de consignație

Raporturi juridice născute din încheierea și executarea contractului	<p>– încheierea contractului de consignație între consignat și consignatar naște raporturi juridice directe între aceștia;</p> <p>– în baza contractului, consignatarul este împuternicit să încheie cu terții acte juridice de înstrăinare a unor bunuri mobile, <i>în nume propriu, dar pe seama consignatului</i>;</p> <p>– în executarea contractului, respectiv prin actele încheiate de consignatar cu terții, în nume propriu, dar pe seama consignatului, se produc efecte juridice între consignatar și terți, care se răsfrâng indirect asupra consignatului.</p>
---	---

2.4.1. Obligațiile și drepturile consignatului

Obligația de a preda consignatarului bunurile mobile ce vor fi vândute	<ul style="list-style-type: none"> • consignantul <i>va remite bunurile consignatarului</i> pentru executarea contractului, păstrând <i>dreptul de a inspecta și controla starea acestora</i> pe toată durata contractului [art. 2057 alin. (1) C.civ.]; • consignantul <i>dispune de bunurile încredințate consignatarului</i>, pe toată durata contractului; el le poate relua oricând, chiar în cazul în care contractul a fost încheiat pe durată determinată [art. 2057 alin. (2) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – această prevedere legală se explică prin aceea că consignantul nu a transmis consignatarului dreptul de proprietate asupra bunurilor; – dreptul consignatului de a dispune de bunuri privește, spre exemplu, înstrăinarea acestora; – consignantul poate relua toate bunurile sau doar o parte a acestora; <ul style="list-style-type: none"> • în cazul în care contractul a fost încheiat pe durată determinată, consignantul va da consignatarului <i>un termen rezonabil de preaviz pentru pregătirea predării bunurilor</i> [art. 2057 alin. (3) C.civ.]; • un alt drept al consignatului, în calitate sa de proprietar, este acela <i>de a modifica unilateral prețul de vânzare stabilit</i>, iar consignatarul va fi ținut de această modificare de la momentul la care i-a fost adusă la cunoștință în scris [art. 2056 alin. (2) C.civ.].
Obligația de a plăti remunerația consignatarului	<p>– contractul de consignație este prezumat cu titlu oneros, iar remunerația la care are dreptul consignatarul se stabilește prin contract sau, în lipsă, ca diferența dintre prețul de vânzare stabilit de consignat și prețul efectiv al vânzării [art. 2058 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poate răsturna prezumția contractului cu titlu oneros, caz în care consignantul nu datorează remunerația. <p>Regulă: remunerația datorată se stabilește de părți prin contract (poate fi sub forma unei sume fixe sau a uneia procentuale, raportat la valoarea bunurilor).</p> <p>Excepții:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. dacă remunerația <i>nu a fost stabilită în contract de părți</i>, ea constă în diferența dintre prețul de vânzare stabilit de consignat și prețul efectiv al vânzării;

	<p>b. dacă remunerația <i>nu a fost stabilită în contract de părți, iar vânzarea s-a făcut la prețul curent</i>, remunerația se va stabili de către <i>instanță</i>, potrivit cu dificultatea vânzării, diligențele consignatarului și remunerațiile practicate pe piața relevantă pentru operațiuni similare [art. 2058 alin. (2) C.civ.].</p>
<p>Obligația de a plăti consignatarului cheltuielile de conservare, de vânzare a bunurilor și de executare a contractului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • consignantul va acoperi consignatarului cheltuielile de conservare și vânzare a bunurilor, dacă prin contract nu se prevede altfel [art. 2059 alin. (1) C.civ.]; • în cazul în care consignantul reia bunurile sau dispune luarea acestora din posesia consignatarului, precum și în cazul în care contractul de consignație nu se poate executa, fără vreo culpă din partea consignatarului, acesta are dreptul să îi fie acoperite toate cheltuielile făcute pentru executarea contractului [art. 2059 alin. (2) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>reluarea bunurilor</i> semnifică renunțarea la vânzarea acestora; – <i>luarea bunurilor din posesia consignatarului</i> semnifică, în realitate, luarea acestora din deținerea acestuia, întrucât atributul posesiei aparține proprietarului, adică consignantului; – prin <i>toate cheltuielile făcute pentru executarea contractului</i> se au în vedere cheltuielile de conservare, de depozitare, de întreținere, de asigurare. <ul style="list-style-type: none"> • consignantul va fi ținut de plata <i>cheltuielilor de întreținere și de depozitare a bunurilor</i>, ori de câte ori va ignora obligația sa de a relua bunurile [art. 2059 alin. (3) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – îndeplinirea obligației de a relua bunurile presupune să se acorde un termen în acest sens și, în caz de nesocotire a acestuia, să se tragă concluzia ignorării obligației respective; – neîndeplinirea obligației de a relua bunurile în termenul stabilit impune consignantului să plătească cheltuielile de întreținere și de depozitare a bunurilor. <ul style="list-style-type: none"> • dacă, potrivit împrejurărilor, bunurile nu pot fi reluate imediat de consignant <i>în caz de încetare a contractului prin renunțarea consignatarului</i>, consignatarul rămâne ținut de obligațiile sale de păstrare a bunurilor, asigurare și întreținere a acestora până când acestea sunt reluate de consignant [art. 2059 alin. (4) teza I C.civ.]; • consignantul are obligația să întreprindă toate diligențele necesare reluării bunurilor imediat după încetarea contractului, sub sancțiunea acoperirii cheltuielilor de conservare, depozitare și întreținere [art. 2059 alin. (4) teza a II-a C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedepunerea diligențelor necesare reluării bunurilor imediat după încetarea contractului de către consignant este sancționată cu obligarea sa la plata cheltuielilor de conservare, depozitare și întreținere; – se observă că, în acest caz, sancțiunea este mai întinsă decât în cazul ignorării obligației de reluare a bunului [reglementată în art. 2059 alin. (3) C.civ.], respectiv privește, în plus față de aceasta, cheltuielile de conservare; • în cazul deschiderii procedurii insolvenței în privința consignantului, bunurile intră în averea acestuia [art. 2057 alin. (4) teza I C.civ.].

2.4.2. Obligațiile și drepturile consignatarului

<p>Obligația de a primi, de a păstra bunurile și de a le remite vânzătorului sau, după caz, consignatarului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • consignatarul va primi și va păstra bunurile ca un bun proprietar și le va remite cumpărătorului sau consignatarului, după caz, în starea în care le-a primit spre vânzare [art. 2060 alin. (1) C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru îndeplinirea obligației de primire și păstrare, consignatarul trebuie să se comporte ca <i>un bun proprietar</i>; – remiterea bunurilor către cumpărător sau consignatar, după caz, presupune ca bunurile să fie predate în starea în care consignatarul le-a primit spre vânzare, adică acesta trebuie să le conserve și să le întrețină pe perioada în care le păstrează; <ul style="list-style-type: none"> • dacă bunurile nu au fost vândute și se deschide procedura insolvenței în privința consignatarului, bunurile nu intră în averea acestuia, ci vor fi restituite imediat consignatarului [art. 2057 alin. (4) teza finală C.civ.].
<p>Obligația de a asigura bunurile</p>	<p>– deși consignatarul nu este proprietarul bunurilor, acestuia îi incumbă obligația de a le asigura;</p> <ul style="list-style-type: none"> • consignatarul va asigura bunurile la valoarea stabilită de părțile contractului de consignație sau, în lipsă, la valoarea de circulație de la data primirii lor în consignație [art. 2060 alin. (2) teza I C.civ.]; • consignatarul va fi ținut față de consignatar pentru deteriorarea sau pierderea bunurilor din cauze de forță majoră ori fapta unui terț, dacă acestea nu au fost asigurate la primirea lor în consignație ori asigurarea a expirat și nu a fost reînnoită ori societatea de asigurări nu a fost agreată de consignatar [art. 2060 alin. (2) teza a II-a C.civ.]. <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asigurarea bunului este, așadar, și în interesul consignatarului, nu doar al consignatarului; – consignatarul este obligat să plătească cu regularitate primele de asigurare. • în cazul în care consignatarul nu își îndeplinește obligația de a asigura bunurile, consignatarul are dreptul de a asigura bunurile pe cheltuiala consignatarului [art. 2060 alin. (3) C.civ.]; – asigurările sunt contractate de drept în favoarea consignatarului, cu condiția ca acesta să notifice asigurătorului contractul de consignație înainte de plata despăgubirilor [art. 2060 alin. (4) C.civ.].
<p>Obligația de a executa împluternicirea primită de la consignatar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • consignatarul este împuternicit să vândă bunurile mobile pe care consignatarul le-a predat în acest scop [art. 2054 alin. (1) C.civ.]; <p>Precizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vânzarea bunurilor mobile se face de consignatar către terț, <i>în numele său, dar pe seama consignatarului</i>. <p>Prețul vânzării (art. 2056 C.civ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – în realizarea mandatului, consignatarul trebuie să vândă bunul mobil la prețul stabilit în contract sau, în lipsă, la prețul curent al mărfurilor de pe piața relevantă, de la momentul vânzării;

	<p>– consignantul poate modifica unilateral prețul de vânzare stabilit, consignatarul fiind ținut de această modificare a prețului de la momentul la care i-a fost adusă la cunoștință în scris;</p> <p>– în lipsă de dispoziții contrare ale contractului sau ale instrucțiunilor scrise ale consignatului, vânzarea se va face numai cu plata în numerar, prin virament sau cec barat, și numai la prețurile curente ale mărfurilor;</p> <p>Precizare:</p> <p>– prin instrucțiunile scrise din partea consignantului se pot stabili <i>alte modalități de plată</i>.</p>
<p>Particularități în cazul vânzării pe credit</p>	<p>– în cazul în care <i>consignatarul primește autorizarea să vândă pe credit</i>, în condițiile în care părțile nu convin altfel, atunci el poate acorda cumpărătorului un termen pentru plata prețului de maximum 90 de zile și exclusiv pe bază de cambii acceptate sau bilete la ordin [art. 2061 alin. (1) C.civ.];</p> <p>Precizare:</p> <p>– emiterea unei cambii acceptate sau a unui bilet la ordin poate fi făcută doar de un profesionist, iar nu și de un simplu particular;</p> <p>– dacă nu se prevede altfel prin contract, consignatarul este <i>solidar răspunzător cu cumpărătorul</i> față de consignant pentru plata prețului mărfurilor vândute pe credit [art. 2061 alin. (2) C.civ.].</p>
<p>Obligația de a da socoteală cu privire la împuternicirea sa</p>	<p>– în virtutea acestei obligații, consignatarul trebuie să îl informeze pe consignant despre vânzările făcute, la termenele stabilite;</p> <p>– prevederile art. 2019 alin. (1) C.civ., din materia mandatului, se aplică și contractului de consignație în măsura în care nu contravin reglementărilor din materia contractului de consignație [art. 2054 alin. (2) C.civ.], ceea ce înseamnă că orice consignatar este ținut să dea socoteală despre gestiunea sa și să remită consignantului prețul vânzării (împreună cu cambiile și garanțiile primite, dacă este cazul) sau, dacă operațiunea nu a avut loc, bunurile primite.</p>
<p>Dreptul de retenție al consignatarului</p>	<p>– <i>în lipsă de stipulație contrară, consignatarul nu are un drept de retenție</i> asupra bunurilor primite în consignație și a sumelor convenite consignantului, pentru creanțele sale asupra acestuia [art. 2062 alin. (1) C.civ.];</p> <p>– obligațiile consignatarului privind întreținerea bunurilor rămân valabile în caz de exercitare a dreptului de retenție, dar cheltuielile de depozitare incumbă consignantului, dacă exercitarea dreptului de retenție a fost întemeiată [art. 2062 alin. (2) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– spre deosebire de mandatar și comisionar, care se bucură de dreptul de retenție, consignatarul poate avea un drept de retenție <i>numai dacă în contractul de consignație există o clauză expresă în acest sens</i>;</p> <p>– consignatarul are <i>obligația de întreținere</i> a bunurilor și pe perioada exercitării dreptului de retenție;</p> <p>– dacă dreptul de retenție al consignatarului este întemeiat, cheltuielile de depozitare a bunurilor sunt în sarcina consignantului.</p>

2.4.3. Efectele executării contractului

Efectele executării contractului	<p>– în executarea contractului, consignatarul încheie contracte de vânzare cu terții, <i>în nume propriu, dar pe seama consignantului</i>;</p> <p>– se nasc raporturi directe între consignatar și terți, iar în caz de neexecutare culpabilă a obligațiilor, se va angaja răspunderea contractuală a părții în culpă întocmai ca la contractul de mandat;</p> <p>– nu se stabilesc raporturi directe între consignant și terți, dar executarea obligațiilor se răsfrânge asupra consignantului;</p> <p>– astfel, transmiterea proprietății bunurilor și a riscurilor are loc între consignant (proprietarul bunurilor) și terț, prin intermediul consignatarului.</p>
---	---

2.5. Încetarea contractului de consignație

Cauze de încetare	<p>– pe lângă <i>cauzele generale de încetare a contractelor</i> prevăzute la art. 1321 C.civ., contractul de consignație încetează prin oricare dintre următoarele moduri menționate de art. 2063 C.civ.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revocarea contractului de către consignant; • renunțarea consignatarului, din cauzele indicate în contract; • moartea consignantului ori a consignatarului; • dizolvarea consignantului ori a consignatarului; • falimentul consignantului ori a consignatarului; • interdicția sau radierea consignantului ori a consignatarului.
--------------------------	--

2.6. Deosebiri între contractul de consignație și contractul de comision

Deosebiri între contractul de consignație și contractul de comision	<p>– obiectul contractului de consignație este reprezentat de <i>vânzarea unor bunuri mobile</i>, pe când la contractul de comision obiectul poate privi vânzarea sau cumpărarea de bunuri (mobile sau imobile) ori prestarea de servicii;</p> <p>– dacă are loc vânzarea autorizată pe credit, conform art. 2061 C.civ., consignatarul poate acorda terțului cumpărător un termen de plată a prețului de maximum 90 de zile; drept garanție a plății prețului, se vor emite cambii acceptate sau bilete la ordin, iar consignatarul răspunde solidar cu terțul cumpărător față de consignant în privința plății prețului, pe când comisionarul care vinde pe credit, fără autorizarea comitentului, răspunde personal și este obligat să plătească de îndată prețul, în condițiile art. 2047 C.civ.;</p> <p>– în ceea ce îl privește pe <i>consignatar</i>, el nu beneficiază de un drept de retenție, decât dacă părțile convin în acest sens, pe când comisionarul se bucură de dreptul de retenție.</p>
--	--

3. Contractul de expediție

Sediul materiei: art. 2064-2071 C.civ.

Reguli aplicabile	<ul style="list-style-type: none"> – în măsura în care nu sunt incompatibile, se aplică și regulile generale de la mandatul fără reprezentare (art. 2039-2042 C.civ.), precum și, în mod corespunzător, dispozițiile de la mandatul cu reprezentare (art. 1295-1314 C.civ., art. 2013-2038 C.civ.); – fiind o varietate a contractului de comision, se aplică și prevederile acestui contract (art. 2043-2053 C.civ.).
--------------------------	--

3.1. Precizări prealabile

Precizări prealabile	<ul style="list-style-type: none"> – contractul de expediție constituie o <i>varietate a contractului de comision</i>; – contractul de expediție reprezintă <i>un contract de intermediere</i>; – părțile contractante se numesc <i>comitent și expeditor</i> (comisionar); – prin contractul de expediție are loc transportul mărfurilor de la producător la consumator sau distribuitor, de la locul de plecare până la locul de destinație; – contractul de expediție constituie un instrument juridic de intermediere în activitatea de transport, atât internă, cât și internațională.
-----------------------------	--

3.2. Noțiuni și caractere juridice

Noțiuni	<ul style="list-style-type: none"> – varietate a contractului de comision prin care expeditorul se obligă să încheie, în nume propriu și în contul comitentului, un contract de transport și să îndeplinească operațiunile accesorii (art. 2064 C.civ.). <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – comitentul dă împuternicire expeditorului ca acesta să încheie contractul de transport <i>în nume propriu, dar în contul comitentului</i>; – <i>expeditorul</i> este, în general, un intermediar specializat în activitatea de transport (profesionist) care va încheia în nume propriu, dar în contul comitentului, un contract de transport și va îndeplini, totodată, operațiunile auxiliare acestuia, în schimbul unei <i>remunerații</i>; <p>Regulă: în principiu, expeditorul nu efectuează transportul mărfurilor.</p> <p>Excepție: expeditorul care ia asupra sa obligația executării transportului, cu mijloace proprii sau ale altuia, în tot sau în parte, are drepturile și obligațiile transportatorului (art. 2070 C.civ.).</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>operațiunile accesorii (auxiliare)</i> nu sunt reglementate de lege, însă acestea sunt în strânsă legătură cu contractul de transport; – operațiunile auxiliare se pot referi la aducerea mărfurilor la locul de încărcare, depozitarea, controlul și încărcarea acestora în mijloacele de transport, precum și realizarea operațiunilor fiscale, vamale, sanitare sau de asigurare a bunurilor (dacă s-a prevăzut astfel în contract sau rezultă din uzanțe) etc.
----------------	--

Caractere juridice	<ul style="list-style-type: none"> • contract consensual <ul style="list-style-type: none"> – contractul se încheie valabil prin simplul acord de voințe al părților, nefiind impusă o anumită formă a contractului; – cum dispozițiile art. 2044 C.civ. din materia comisionului sunt aplicabile și contractului de expediție, înseamnă că acesta poate fi încheiat <i>în formă scrisă, autentică sau sub semnătură privată</i>; – dacă prin lege nu se prevede altfel, forma scrisă este necesară numai pentru dovada contractului (<i>ad probationem</i>). • contract sinalagmatic (bilateral) <ul style="list-style-type: none"> – naște drepturi și obligații, reciproce și interdependente, în privința ambelor părți contractante (comitent și expeditor). • contract cu titlu oneros <ul style="list-style-type: none"> – ambele părți urmăresc obținerea unui folos material; – expeditorul, care este profesionist, prestează servicii de intermediere, urmărind obținerea remunerației corespunzătoare. • contract comutativ <ul style="list-style-type: none"> – existența și întinderea obligațiilor comitentului și ale expeditorului sunt cunoscute de la momentul încheierii contractului. • contract intuitu personae <ul style="list-style-type: none"> – încheierea contractului are la bază încrederea și calitățile expeditorului, dar și comitentul trebuie să prezinte încredere expeditorului, dat fiind că acesta va trebui să achite comisionul și cheltuielile ocazionate de încheierea contractului.
---------------------------	---

3.3. Condiții de validitate ale contractului de expediție

Condițiile de validitate ale contractului de expediție vor fi analizate în măsura în care prezintă particularități față de condițiile generale de validitate ale actului juridic, care au fost expuse în fișa nr. 3.

Precizări prealabile	– pentru încheierea valabilă a contractului de expediție trebuie respectate <i>condițiile generale pentru validitatea oricărui contract</i> .
Capacitatea de a contracta	– sunt aplicabile regulile menționate la contractul de comision.
Consimțământul părților	– sunt aplicabile regulile menționate la contractul de comision.
Obiectul contractului	– îl reprezintă operațiunile de expediție , respectiv încheierea contractului de transport de către expeditor în numele său, dar în contul comitentului, precum și îndeplinirea operațiunilor accesorii; astfel, obiectul contractului de expediție include încheierea contractului de transport, împreună cu operațiile accesorii (auxiliare) acestuia.
Cauza contractului	– sunt aplicabile regulile menționate la contractul de comision.

3.4. Efectele contractului de expediție

Raporturi juridice născute din încheierea și executarea contractului	<p>– prin <i>încheierea</i> contractului de expediție, între comitent și expeditor se nasc drepturi și obligații directe;</p> <p>– prin <i>executarea</i> contractului de expediție, respectiv prin încheierea contractului de transport de către expeditor cu transportatorul, se nasc drepturi și obligații directe între aceștia (contractul de transport este reglementat în art. 1955-2001 C.civ.);</p> <p>– prin încheierea și executarea contractului de expediție nu se nasc raporturi juridice între comitent și transportator [aplicarea art. 2040 alin. (1) C.civ., din materia mandatului fără reprezentare].</p>
---	--

3.4.1. Obligațiile expeditorului

Obligația de a executa mandatul	<p>1. expeditorul este obligat ca, în temeiul contractului de expediție, să încheie contractul de transport cu transportatorul în privința mărfurilor aparținând comitentului și, totodată, să îndeplinească operațiunile auxiliare transportului.</p> <p>Precizare: expeditorul va negocia încheierea contractului cu <i>transportatorul indicat de comitent</i> sau, în lipsa indicațiilor, cu transportatorul ales de el.</p> <p>2. expeditorul este obligat să respecte instrucțiunile comitentului în alegerea traseului, a mijloacelor și a modalităților de transport al mărfii sau, în lipsă, să acționeze în interesul comitentului;</p> <p>– expeditorul va respecta instrucțiunile comitentului, iar dacă nu există asemenea instrucțiuni, va acționa în interesul comitentului [art. 2067 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– în ipoteza în care există instrucțiuni exprese ale comitentului, expeditorul este obligat să le respecte (aplicarea la contractul de expediție a art. 2048 C.civ. din materia comisionului);</p> <p>– dacă expeditorului nu i-au fost trasate instrucțiuni, acestuia îi revine obligația de a alege traseul, mijloacele și modalitățile de transport al mărfii, iar în tot ceea ce va întreprinde în acest sens va acționa <i>în interesul comitentului</i>.</p> <p>3. expeditorul are obligația de a preda bunurile la locul de destinație, însă numai dacă își asumă această obligație prin contract;</p> <p>– în cazul în care expeditorul își asumă și obligația de predare a bunurilor la locul de destinație, <i>se prezumă că această obligație nu este asumată față de destinatar</i> [art. 2067 alin. (2) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– expeditorul este dator să supravegheze transportul și să se asigure de ajungerea mărfurilor la destinație (în temeiul contractului de transport);</p> <p>– dacă își asumă obligația de predare a bunurilor la locul de destinație prin contractul de expediție, aceasta reprezintă <i>o garantare a comitentului pentru executarea obligațiilor transportatorului</i> [aplicarea art. 2052 alin. (2) C.civ. din materia comisionului la contractul de expediție].</p>
--	---

	<p>4. expeditorul are obligația de a asigura bunurile doar dacă această obligație a fost stipulată în contract sau rezultă din uzanțe [art. 2067 alin. (3) C.civ.].</p> <p>5. obligația expeditorului de a exercita contraordinul (art. 2066 C.civ.):</p> <ul style="list-style-type: none"> – din momentul încheierii contractului de transport, expeditorul este obligat să exercite, la cererea comitentului, dreptul la contraordin aplicabil contractului de transport (art. 2066 C.civ.). <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dreptul la contraordin se naște <i>din contractul de transport</i>, iar nu din cel de expediție; – în esență, dreptul la contraordin reprezintă situația în care comitentul, care nu este parte în contractul de transport, <i>impune expeditorului modificarea contractului de transport</i>; – conținutul dreptului la contraordin privește posibilitatea de a suspenda transportul și de a cere restituirea bunurilor sau predarea lor altei persoane decât aceleia menționate în documentul de transport ori de a dispune cum va crede de cuviință [art. 1970 alin. (1) C.civ. din materia contractului de transport]; – acest drept al comitentului are drept justificare <i>calitatea sa de proprietar</i> al mărfurilor transportate; – expeditorul <i>este obligat să exercite, la cererea comitentului</i>, dreptul la contraordin aplicabil contractului de transport; – obligația expeditorului în acest caz rezultă <i>din contractul de expediție</i>, nu din cel de transport; – expeditorul, fiind parte în contractul de transport, are dreptul personal de a modifica unilateral acest contract, însă, în cazul contraordinului, el modifică contractul de transport la cererea comitentului, nu din proprie inițiativă; – contraordinul comitentului reprezintă, pentru expeditor, <i>o instrucțiune expresă</i> (art. 2048 C.civ.). <p>6. obligația expeditorului de a avansa sumele reprezentând contravaloarea prestațiilor accesorii și a cheltuielilor efectuate pentru realizarea acestora [art. 2069 alin. (2) C.civ.]:</p> <ul style="list-style-type: none"> – această obligație a expeditorului rezultă din interpretarea art. 2069 alin. (2) C.civ., care reglementează <i>obligația comitentului de a rambursa aceste cheltuieli</i>, ceea ce înseamnă că, pentru a fi rambursate, ele trebuie avansate în prealabil de către expeditor.
<p>Obligația de a da socoteală în privința îndeplinirii mandatului</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. în aducerea la îndeplinire a acestei obligații, expeditorul trebuie să îl informeze pe comitent despre modul de îndeplinire a împuternicirii primite; 2. expeditorul este ținut să dea socoteală despre gestiunea sa și să remită comitentului tot ceea ce a primit în temeiul mandatului [aplicarea art. 2019 alin. (1) C.civ. la contractul de expediție]; 3. expeditorul are obligația de a preda comitentului premiile, bonificațiile și reducerile tarifelor, obținute de expeditor, dacă nu se prevede altfel în contract; <ul style="list-style-type: none"> – premiile, bonificațiile și reducerile tarifelor, obținute de expeditor, <i>aparțin de drept comitentului</i>, în lipsă de stipulație contrară [art. 2067 alin. (4) C.civ.].

3.4.2. Răspunderea expeditorului

<p>Precizări prealabile</p>	<p>– întrucât contractul de transport se încheie, <i>în nume propriu</i>, între expeditor și transportator, efectele juridice ale acestuia se produc față de părțile contractante;</p> <p>– transportatorul este obligat să efectueze transportul mărfurilor, iar expeditorului îi incumbă obligația de a plăti prețul transportului;</p> <p>– în caz de neîndeplinire a obligațiilor asumate, partea în culpă va răspunde;</p> <p>– legiuitorul a reglementat în art. 2068 C.civ. răspunderea expeditorului față de comitent pentru faptele transportatorului, având în vedere că încheierea contractului de transport se face în contul comitentului.</p>
<p>Răspunderea expeditorului</p>	<p>1. expeditorul răspunde de întârzierea transportului, de pieirea, pierderea, sustragerea sau stricăciunea bunurilor în caz de neglijență în executarea expeditiei, în special în ceea ce privește preluarea și păstrarea bunurilor, alegerea transportatorului ori a expeditorilor intermediari [art. 2068 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <p>– este astfel reglementată <i>răspunderea expeditorului pentru faptele transportatorului</i>;</p> <p>– expeditorul nu poate invoca art. 2052 alin. (1) C.civ., pentru că este parte în contractul de transport și, în această calitate, poate verifica îndeplinirea obligațiilor de către transportator;</p> <p>– răspunderea expeditorului este antrenată în caz de <i>neglijență în executarea expeditiei</i>, iar aceasta se apreciază în special în privința preluării și păstrării bunurilor, a alegerii transportatorului ori a expeditorilor intermediari; această enumerare nu este limitativă, având caracter de exemplificare.</p> <p>2. atunci când, fără motive temeinice, se abate de la modul de transport indicat de comitent, expeditorul răspunde de întârzierea transportului, pieirea, pierderea, sustragerea sau stricăciunea bunurilor, cauzată de cazul fortuit, dacă el nu dovedește că aceasta s-ar fi produs chiar dacă s-ar fi conformat instrucțiunilor primite [art. 2068 alin. (2) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regula: răspunderea expeditorului nu este înlăturată pentru faptele transportatorului având ca efect întârzierea transportului, pieirea, pierderea, sustragerea sau stricăciunea bunurilor, <i>chiar în prezența unui caz fortuit</i> (această regulă reprezintă o excepție de la regula generală prevăzută în art. 1351 C.civ.), dacă expeditorul nu respectă indicațiile comitentului și nu se află într-o situație care să justifice nerespectarea acestora; • excepție: răspunderea este înlăturată dacă expeditorul dovedește că întârzierea transportului, pieirea, pierderea, sustragerea sau stricăciunea bunurilor, cauzată de cazul fortuit, s-ar fi produs chiar dacă ar fi fost urmate instrucțiunile comitentului. <p>3. dacă expeditorul este cel care și efectuează transportul (fapt permis potrivit art. 2070 C.civ.), el va răspunde față de comitent atât pentru neîndeplinirea obligațiilor din contractul de expediție, cât și pentru neîndeplinirea obligațiilor din cel de transport (cele două contracte sunt distincte, având fiecare reglementare proprie).</p>

3.4.3. Obligațiile comitentului

<p>Obligația de a pune la dispoziția expeditorului mărfurile ce vor fi transportate</p>	<p>– pentru ca expeditorul să își poată îndeplini împuternicirea de a încheia contractul de transport, comitentul trebuie să-i pună la dispoziție mărfurile ce urmează a fi transportate, precum și documentele necesare (facturi fiscale, certificate de origine etc.).</p>
<p>Obligația de a plăti comisionul datorat expeditorului</p>	<p>– expeditorul are dreptul la comisionul prevăzut în contract sau, în lipsă, stabilit potrivit tarifelor profesionale ori uzanțelor sau, dacă acestea nu există, de către instanță, în funcție de dificultatea operațiunii și de diligențele expeditorului [art. 2069 alin. (1) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – comitentul este obligat să achite comisionul prevăzut de părți în contract; – în ipoteza în care comisionul nu este stabilit de părți, el se va stabili potrivit tarifelor profesionale sau uzanțelor; – dacă acesta nu poate fi stabilit potrivit tarifelor profesionale sau uzanțelor, ori în caz de neînțelegere, el va fi stabilit de instanță, în funcție de dificultatea operațiunii și de diligențele expeditorului; – obligația comitentului de a plăti comisionul intervine în oricare dintre cele trei situații precizate anterior.
<p>Obligația de a plăti cheltuielile făcute de expeditor în executarea contractului de expediție</p>	<p>– contravaloarea prestațiilor accesorii și cheltuielile se rambursează de comitent pe baza facturilor sau altor înscrisuri care dovedesc efectuarea acestora, dacă părțile nu au convenit anticipat o sumă globală pentru comision, prestații accesorii și cheltuieli care se efectuează [art. 2069 alin. (2) C.civ.].</p> <p>Precizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> – părțile pot conveni în contract <i>o sumă globală</i> care să încorporeze <i>comisionul, prestațiile accesorii și cheltuielile care se efectuează</i>, caz în care comitentul este obligat să plătească această sumă; – dacă nu există o astfel de prevedere, comitentul va rambursa expeditorului contravaloarea prestațiilor accesorii și a cheltuielilor pe baza facturilor sau altor înscrisuri care dovedesc efectuarea acestora; – în general, aceste cheltuieli se plătesc atunci când marfa s-a predat destinatarului, acela fiind momentul la care se cunoaște întinderea totală a cheltuielilor; – în cazul în care comitentul a avansat o parte din aceste cheltuieli, la final se va face regularizarea; – chiar dacă comisionul și contravaloarea prestațiilor accesorii și a cheltuielilor efectuate pentru realizarea acestora constituie prestații separate, este permis ca acestea să fie prevăzute sub forma unei sume globale.

Termenul de prescripție	<p>– dreptul la acțiune izvorând din contractul de expediție se prescrie în <i>termen de un an</i>, socotit din ziua predării bunurilor la locul de destinație sau din ziua în care ar fi trebuit să se facă predarea lor, cu excepția dreptului la acțiunea referitoare la transporturile care încep sau se termină în afara Europei, care se prescrie în <i>termen de 18 luni</i> (art. 2071 C.civ.).</p> <p>Precizări:</p> <p>– sunt instituite două termene speciale de prescripție, respectiv:</p> <p>a. un an pentru acțiunile născute dintr-un contract de expediție care își produce efectele exclusiv pe teritoriul Europei;</p> <p>b. 18 luni pentru acțiunile născute dintr-un contract de expediție în care operațiunea de transport începe sau se termină în afara Europei.</p> <p>– termenul de prescripție <i>va începe să curgă</i> de la data la care are loc prima dintre cele două ipoteze, respectiv:</p> <p>a. din ziua predării bunurilor la locul de destinație; sau</p> <p>b. din ziua în care ar fi trebuit să se facă predarea lor.</p>
--------------------------------	---

3.5. Încetarea contractului de expediție

Cauze de încetare	<p>– pe lângă <i>cauzele generale de încetare a contractelor</i> prevăzute la art. 1321 C.civ., contractul de expediție încetează prin oricare dintre următoarele moduri:</p> <p>a. revocarea sa de către comitent;</p> <p>b. renunțarea expeditorului;</p> <p>c. moartea, incapacitatea sau falimentul comitentului ori a expeditorului.</p> <p>– cu toate acestea, atunci când are ca obiect încheierea unor acte succesive în cadrul unei activități cu caracter de continuitate, contractul de expediție nu încetează dacă această activitate este în curs de desfășurare, cu respectarea dreptului de revocare sau renunțare al părților ori al moștenitorilor acestora (aplicarea art. 2030 C.civ., din materia comisio-nului).</p>
Revocarea ordinului de expediție	<p>– până la încheierea contractului de transport, comitentul poate revoca ordinul de expediție, plătind expeditorului cheltuielile și o compensație pentru diligențele desfășurate până la comunicarea revocării ordinului de expediție (art. 2065 C.civ.).</p> <p>Precizări:</p> <p>– <i>denunțarea unilaterală</i> a contractului de expediție de către comitent poate avea loc <i>până la încheierea contractului de transport</i>;</p> <p>– este posibil însă ca expeditorul să întreprindă unele din operațiunile conexe transportului (în baza contractului de expediție) anterior momentului semnării contractului de transport (spre exemplu, preia mărfurile de la comitent, le depozitează etc.), astfel încât, în caz de denunțare a contractului de către comitent, el are dreptul să îi fie <i>restituite aceste cheltuieli</i>;</p> <p>– dreptul de a denunța unilateral contractul de expediție <i>nu este recunoscut și expeditorului</i> (cu excepția cazului în care se prevede acest drept de către părți în contract);</p> <p>– denunțarea unilaterală a contractului de expediție naște obligația comitentului de a</p>

	<p>plăți expeditorului <i>cheltuielile efectuate și o compensație</i> pentru diligențele desfășurate până la comunicarea revocării ordinului de expediție;</p> <ul style="list-style-type: none">– cheltuielile avansate de expeditor vor fi restituite în integralitate, cu condiția ca acestea să fie <i>anterioare revocării și justificate</i>;– compensația pentru diligențele expeditorului până la comunicarea revocării reprezintă <i>o parte a comisionului</i>.
--	--